לד: שבועת העדות פרק רביעי שבועות

ועדים רואין אותו מבחוץ. אפס היו מכפים היו יודעים אם היה פרעון או הלואה ובקונטרס פירש שע"י שהם נאמן לא הכיר בהם הנתבע: **אתו** סהדי ואמרו דהשתין מים בצד עמוד זה אמר ר"ל הוחזק כפרן. וא"ת כריש ג"מ (דף ג.) דאמר מנה לי בידך והלה אומר אין לך בידי כלום והעדים מעידים שמייב לו ג' יאלם לו הג' ויאבע על האמר והאמת יהא הוחזק כפרן ויפרע הכל דלא גרע עדות שהעידו שמייב ג' מדהאמין דהכא וי"ל דהכא דקאמר לא עברתי בצד עמוד זה משמע דבעי למימר דאם עברתי מעולם בצד עמוד זה אני מייב ולכך הוי כפרן בכל כשהעידו עדים שהשתין בצד עמוד זה אבל האם לא הוחזק כפרן אלא בג' ואומם פורע: **כי** היכי דגמר שבועת העדות משבועת הפקדון. תימה דלמא הא דנקט ר"ש במילתיה דעשה בו מושבע כנשבע בשבועת העדות היינו משום דלבתר דקיים ליה ג"ש הוי הכי דהא כל כמה דלא קים ליה ג"ש ע"כ כמה מצינו לא מצי למילף דאיכא למיפרך דמה לפקדון שכן עשה בו נשיס כאנשים: **ליגמר** נמי שבועת הפקדון כו'. פי' ליגמר מיניה כמה מצינו כדפי' לעיל וא"ת כל כמה דלא ידע הכא דמזיד כשוגג היכי מצי גמר הא איכא למיפרך מה לשבועת העדות שכן עשה בו מזיד כשוגג וי"ל דהשתא נמי מתרייהו פריך

וריש"ל דמילתא נקט:

פקדון נמי לא כתיב ביה ונעלם.

תימה היכי מדמי פקדון לעדות דהתם כתיב נגי ביטוי וטומאת מקדש וקדשיו דכתיב בהו ונעלם ובדידיה לא כתיב דליכא למימר דאכתי לא מסיק אדעתיה עד לנסוף מדקאמר בסמוך אדגמר ממעילה נגמר מעדות משמע דפשיטא ליה בעדות טפי מבפקדון מטעמא דפרי' ומיהו י"ל דהא דפשיטא ליה בעדות טפי משום דלא שייך למילף עדות ממעילה כמו פקדון דלא דמי למעילה:

הנך נפישין. היינו כל כמה דלא קים להו ג"ש דתחטא אית לן למילף טפי ממעילה כמה מצינו משום דנפישין אבל לבתר דקים ליה ג"ש יליפינן מעדות אע"ג דהנך נפישין כדאמרינן בפ' ד' ממוסרי כפרה (כריתות דף ט.) דג"ש עדיפא דמעילה ממעילה לאו ג"ש היא ותימה כיון דר"ש גמר ג"ש מנ"ל לרבא בר איתי בסמוך דקאמר מאן תנא שבועת הפקדון לא ניתן זדונה לכפרה ר"ש היא דלמא מזיד בשוגג פריך דגמר לה ממעילה דהנך נפישין אבל מושבע כנשבע לא פריך ותהדר עדות ותגמר לה מפקדון [7]מזיד דלאו בשוגג מה פקדון שוגג אין מזיד לא אף עדות שוגג אין מזיד לא כי היכי דיליף פקדון ממעילה להכי

ועדים רואין אותו מבחוץ מאי א"ל רב המנונא והלה מה טוען [1]אי אמר לא היו דברים מעולם הוחזק כפרן [2]אי אמר אין שקלי ודידי שקלי כי אתו עדים מאי הוי א"ל המנונא את עול תא ההוא דא"ל לחבריה מנה מניתי לך בצד עמוד זה א"ל לא עברתי בצד עמוד זה אתו תרי סהדי אסהידו ביה דהשתין מים בצד עמוד זה אמר ר"ל הוחזק כפרן מתקיף לה ר"נ האי דינא פרסאה הוא מי קאמר מעולם בעסק זה קא"ל איכא דאמרי ההוא דא"ל לחבריה מנה מניתי לך בצד עמוד זה א"ל לא עברתי בצד עמוד זה מעולם נפקו ביה סהדי דהשתין מים בצד עמוד זה אמר ר"נ הוחזק כפרן א"ל רבא לר"נ [3]כל מילתא דלא רמיא עליה דאניש עביר לה ולאו אדעתיה: ר"ש אומר חייב כאן וחייב בפקדון כו': [4]מחכו עלה במערבא מאי חוכא דקתני מה לפקדון שכן לא עשה בו מושבע כנשבע מזיד כשוגג מכדי מושבע מפי עצמו בעדות לר"ש מנא ליה דגמר מפקדון פקדון נמי מושבע מפי אחרים נגמר מעדות ומאי חוכא דלמא ר"ש בק"ו מייתי לה מפי אחרים חייב מפי עצמו לא כל שכן אלא חוכא אמזיד כשוגג דקתני מה לפקדון שכן לא עשה בו מושבע כנשבע מזיד כשוגג מכדי מזיד גבי עדות מנא ליה דלא כתיב ביה ונעלם ה"נ לא כתיב ביה ונעלם אמר להו רב הונא ומאי חוכא דלמא מזיד דלאו כשוגג בפקדון ממעילה ר"ש גמר לה והיינו חוכא אדגמר לה ממעילה נגמר לה מעדות מסתברא ממעילה הוה ליה למילף שכן מעילה ממעילה אדרבה מעדות הוה ליה למילף שכן [1]תחטא [2]מתחטא מסתברא ממעילה הוה ליה למילף שכן מעילה בכל נהנה בקבוע חומש ואשם אדרבה מעדות ה"ל למילף שכן חטא הדיוט בשבועה תבעיה וכפריה ואואין הנך נפישין אלא מאי חוכא כי אתא רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע מבי רב אמרי היינו חוכא מכדי ר"ש ג"ש גמיר למה ליה דפריך מה לפקדון שכן לא עשה בו מושבע כנשבע מזיד כשוגג ומאי חוכא דלמא כי פריך מקמי דתיקום ליה ג"ש בתר דקמא ליה ג"ש לא פריך ולא [3]והאמר להו רבא בר איתי לרבנן מאן תנא שבועת הפקדון לא ניתן זדונה לכפרה ר"ש היא דלמא מזיד בשוגג פריך דגמר לה ממעילה דהנך נפישין אבל מושבע כנשבע לא פריך ותהדר עדות ותגמר לה מפקדון [7]מזיד דלאו בשוגג מה פקדון שוגג אין מזיד לא אף עדות שוגג אין מזיד לא כי היכי דיליף פקדון ממעילה

משיגין עליה. ומשני דלמא כי פריך מזיד כשוגג פריך במזיד כשוגג הוא דס"ל כי פירכיה קמייתא ואפי' בתר ג"ש משום דגמר לה ממעילה דלא עשה בה מזיד כשוגג ויתא ליה לגמרה ממעילה לפטורא ולא מעדות לחיובא משום הכך נפישין דאמרינן לעיל שכן מעילה בכל נהנה בקבוע חומש ואשם אבל מושבע כנשבע מילף יליף פקדון מעדות ולא ס"ל כפירכיה מדקמא ליה ג"ש וליכא חוכא: ופרכינן **ויהדר עדות כו'**. כלומר היינו חוכא לבתר דגמר פקדון ממעילה למזיד דלאו כשוגג היכי פריך תאמר בעדות שעשה בו מזיד כשוגג בתר דקמא ליה ג"ש דתחטא תחטא ליהדר עדות וליליף מפקדון למזיד דלא כשוגג דהא יליף פקדון ממעילה: ומשני

עין משפט נר מצוה

עא א ב מי' פ"ו מהל' טוען ונטען הלכה ב סמג עשין 5 טוש"ע חו"מ סימן עט סעיף ד:

עב ג מי' שם הלכה ד טוש"ע שם סעיף יא וסי' ע סעיף ב:

רבינו חננאל

והלה אומר לא היו דברים מעולם. הוחזק כפרן וחייב. אין שקלי ודידי שקלי. ראפילו (באון) עדים שראוהו שנתן לו פטור: ההוא דאמר ליה לחבריה מנה מניתי לך בצד עמוד זה א"ל לא עמדתי בצד עמוד זה וקמו ביה סהדי דאשתין מיא בצד עמוד זה. אמר ר' שמעון בן לקיש הוחזק כפרן. אמר רב נחמן האי דינא דפרסאי הוא. מי קאמר לא עמדתי בצד עמוד זה מעולם. בעסק זה קאמר פי' לא עמדתי בצד עמוד זה עמך ואתה מנית לי מנה. וסבר רב נחמן דאי טען ואמר לא עמדתי בצד עמוד זה מעולם ואתו סהדי דעמד בצד עמוד זה והשתין הוחזק כפרן. וא"ל רבא כל מלתא דלא רמיא עליה דאניש עביר לה ולאו אדעתיה וקי"ל כרבא: ר' שמעון אומר חייב כאן בערות קרבן. וחייב בפקדון. מה פקדון כתביעת ממון הכתוב מדבר. אף בשבועת העדות כן: מחיכו עלה במערבא משום דפריך מה לפקדון שכן לא עשה בו מושבע כנשבע דלא כתיב ביה אלא וכחש. כלומר מפי עצמו חייב מפי אחרים לא. ואמאי והלא בעדות לא כתיב אלא ושמעה קול אלה. מושבע מפי אחרים. וליף מן הפקדון מושבע מפי עצמו. פקדון תילף מעדות מושבע מפי אחרים בגזירה שוה. ואסיקנא אלא אמאי מחכו עלה משום דגמר מזיד לאו כשוגג בפקדון ממעילה לפטור הנשבע במזיד בפקדון מקרבן ליגמר מעדות דחייב המזיד כשוגג. ופרקינן ממעילה הוה ליה למילף. שכן מעל מעל כתיב בתרוייהו. ז) (סימן דמעילה בכל מעילה נהנה קבוע חומש

מסורת הש"ס

1. נפש כי תחטא ומעלה מעל ביי ובחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עשק את עמיתו: ויקרא ה כא
2. ונפש כי תחטא ושמעה קול אלה והוא עד או ראה או ידע אם לוא יגיד ונשא עונו: ויקרא ה א

גליון הש"ם

גמ' מחכו עלה בכערבא. ע' תשובת רשד"ם מיי"ד סימן רמח:

רבינו חננאל (המשך)

אשם. סימן העדות תחטא הדיוט שבועה אואין חבועה). ודחי' אדרבה פקדון מעדות הוה ליה למילף דכתיב בתרוייהו תחטא ויש בהן אואין ויש בהן תביעה והן שניהן הדיוט ויש בשניהן שבועה למעוטי מעילה שהיא קדש כלומר אכל דבר קדש ונהנה חייב קרבן מעילה. ודחי' הגך מדות דשוה הפקדון למעילה נפישן שהן שש ושל עדות חמש. ואמרינן מאי הוי עלה דחוכא כר. ופשוטה היא. ואסיקנא דיליף רבי שמעון בג"ש בפקדון (מעדות) דמושבע חייב כנשבע. ויליף ממעילה דמזיד בפקדון לאו כשוגג הוא. ואקשינן ותילף עדות מפקדון לר' שמעון דמזיד בעדות לאו כשוגג. ופרקינן

---

1) כל הסגנר שיך לקמן אצל ואמרינן ממעילה אית כו'.

מסורת הש"ס

1) (ולקמן מא: מב. ב"ב לט.). 2) (כילה יד. סנהדרין יז: וש"נ). 3) לקמן לו:. 4) מקדון דמזיד כנ"ל. 5) נ' כ"ל דהא הוי. 6) (ולקמן לו:).

תורה אור השלם

1. נפש כי תחטא ומעלה מעל ביי ובחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עשק את עמיתו: ויקרא ה כא
2. ונפש כי תחטא ושמעה קול אלה והוא עד או ראה או ידע אם לוא יגיד ונשא עונו: ויקרא ה א

---

6) (סימן דמעילה בכל מעילה נהנה קבוע חומש

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com